

Kemijärven kaupungin laatimat vastaukset liittyen lausuntopyyntöön Väyläviraston ohjelmakokonaisuudesta ja siinä esitettyihin kysymyksiin.

Kysymys 1:

Toteuttaako ohjelmakokonaisuus mielestänne parhaalla tavalla Liikenne 12-suunnitelmassa sille asetettuja tavoitteita ja linjauksia?

Vastaus:

Ohjelmakokonaisuudessa on kattavasti ja selkeästi kuvattu väyläverkoston nykytila sekä siihen kohdistuvat kehittämis- ja ylläpitotarpeet. Käynnissä olevat ja suunnitteilla olevat hankkeet on esitetty havainnollisesti taulukkomuodossa kustannusarvioineen. Hankkeet on eritelty vesiväyliin, rataverkkoon ja maantieverkkoon, minkä lisäksi kehittämishankkeet on koottu omaksi kokonaisuudekseen. Tämä tukee ohjelman ymmärrettävyyttä ja tavoitteiden arviointia.

Tavoitteiksi asetetut toimivuus, turvallisuus ja kestävyys toteutuu ohjelmakokonaisuudessa. Toimivuuden osalta korostuu tieverkolla TEN-T tiestö ja eri alueiden saavutettavuus. Kemijärven alueella TEN-T verkkoon kuuluu Vt 5 Kemijärvelle saakka ja Kt 82 kokonaisuudessaan. Ohjelmassa on perusteltua tarkastella myös tarkemmin liikennepolttoaineiden jakeluverkoston, tietoliikenneyhteyksien ja raskaan liikenteen palvelu- ja levähdyspaikkoja sekä katkeamattomien matkaketjujen merkitystä yhteisöjen, elinkeinojen, huoltovarmuuden sekä asutuksen tarpeisiin.

Kysymys 2:

Perusväylänpidon suunnitelma: onko perusväylänpitoon osoitetun rahoituksen käyttö priorisoitu perustellusti ja vaikutukset kuvattu ymmärrettävästi?

Vastaus:

Rahoituksen priorisoinnissa on onnistuttu huomioimaan koko liikenneverkoston päivittäisen liikennöitävyyden turvaamisen edellyttämät toimenpiteet. Päivittäisellä liikennöitävyydellä tarkoitamme erityisesti väyläverkon hoitoon, kunnossapitoon ja ylläpitoon liittyviä toimia. Rahoituksen jakautuminen hoidon ja korjausten välillä vaikuttaa tasapainoiselta. Huolena kuitenkin on käytettävissä olevan rahoituksen riittävyys suhteessa jatkuvasti kasvavaan korjausvelkaan, erityisesti alempiasteisen tieverkon osalta. Teollisuuden raaka-aineiden ja huoltovarmuuden turvaamiseksi tarvitaan myös tuntuvasti suurempaa määrärahojen ja kunnossapidon kohdentamista perusväylänpitoon ja alempiasteiseen tieverkkoon.

Lisäksi huoltovarmuuteen ja puolustusvoimien tarpeisiin liittyviä näkökulmia olisi ollut perusteltua käsitellä ohjelmassa laajemmin.

Kysymys 3:

Suunnitteluohjelma: mitä suunnittelukohteita tulisi edistää lähivuosina? Mitä perusteluja näiden edistämiseksi on?

Vastaus:

Ohjelmassa esitetyt väyläverkon suunnittelukohteet painottuvat taulukoiden ja karttaesitysten perusteella pääosin Etelä- ja Keski-Suomeen. Kemijärven kaupungin näkökulmasta maantieverkon merkittävänä puutteena ohjelmasta puuttuvat kantatien 82 välillä Vikajärvi–Kemijärvi sekä valtatie 5 välillä Kemijärvi – Sodankylä.

Lapin liiton päätöksen mukaan kantatie 82 luokituksen nostaminen kantatiestä valtatieksi on perustelua ja tarpeellista. 1960 -luvun mittoihin rakennettu tie ei nykyisillä liikennemäärillä ja kuormituksella ole turvallinen ja kestävä. VT5:n osalta koko matkalta tie tulee saada TEN-T -verkon luokitteessa nostetuksi samalle tasolle VT4:n TEN-T-luokitteen kanssa. VT5 on valtakunnallisesti olennaisen tärkeä väylä vientiteollisuudelle, tuotannolle kotimaassa, matkailu- ja tavaraliikenteelle, puolustusvoimille ja huoltovarmuudelle. VT5: n liikennemäärät, mm.raskasliikenne, ovat kasvaneet tuntuvasti viime vuosina.

Myöskään rataverkon osalta välille Rovaniemi–Kemijärvi ei ole esitetty kehittämistoimenpiteitä. Suunnitteilla oleva ns. Tunturirata puuttuu myös ohjelmakokonaisuudesta rataverkon osalta. Lapin liitto on hyväksynyt kyseisen Tunturiradan linjauksen Kemijärvi-Pelkosenniemi-Sodankylä-Kittilä-Kolari, maakunnassa on tehty kaavavarauksia raideyhteydelle, valmistelevia suunnitelmia sekä kanntaavuusselvityksiä kyseiselle radalle. Se palvelee toteutuessaan matkailua, kaivosteollisuutta, metsäteollisuutta ja puolustusvoimien tarpeita sekä edistää kestävä kehityksen mukaisia periaatteita ja liikenteen turvallisuutta.

Näiden edellä mainittujen kohteiden edistämistä puoltavat väylien nykyinen kunto, kasvavat liikennemäärät, Rovajärven ampuma-alueen toimintaan liittyvän sotilaallisen liikkuvuuden lisääntyminen sekä matkailun lisääntymisen aiheuttamat liikennetarpeet.

Kysymys 4:

Investointiohjelma: miten muuttaisitte ohjelmaa seuraavan päivityksen yhteydessä sille määritetyn talouskehityksen puitteissa? Millaisia positiivisia vaikutuksia muutoksella saavutettaisiin?

Vastaus:

Ohjelman päivityksessä tulisi kiinnittää nykyistä enemmän huomiota alueellisiin erityispiirteisiin. Kemijärven alueella erityisen merkittävä muutos on sotilaallisen liikkuvuuden jatkuva kasvu kantatiellä 82 välillä Vikajärvi–Kemijärvi.

Lisäksi investointiohjelmassa tulisi huomioida paremmin alemman tieverkon, erityisesti

seutu- ja yhdysteiden, peruskorjaustarpeet. Alueemme kannalta merkittäviä kohteita ovat seututie 944 välillä Pirttikoski–Kemijärvi sekä seututie 945 välillä Isokylä–Lehtola.

Näiden toimenpiteiden myönteisiä vaikutuksia olisivat liikenteen sujuvuuden parantuminen sekä liikenneturvallisuuden lisääntyminen.

Kysymys 5:

Ohjelmakokonaisuus: miten koette sen, että Väyläviraston ohjelmat esitetään nyt yhtenä kokonaisuutena.

Vastaus:

Väyläviraston julkaisu 34/2026, Väyläviraston ohjelmakokonaisuus 2026–2034, on rakenteeltaan selkeä ja helposti omaksuttava kokonaisuus. Julkaisu antaa hyvän yleiskuvan kansalliseen väyläverkostoon liittyvistä suunnitelmista ja hankkeista sekä niiden alueellisesta sijoittumisesta.

Kysymys 6:

Miten muuten haluatte kommentoida ohjelmakokonaisuutta?

Vastaus:

Kemijärven kaupungin näkökulmasta ohjelmakokonaisuudessa ei valitettavasti esitetä yhtään alueellemme kohdistuvia suunnittelu-, investointi- tai kehittämishankkeita. Kaupunki tulee nostamaan asian esille edunvalvontatyössään.

Lapin maakunnan näkökulmasta ohjelmassa on kuitenkin tunnistettavissa merkittäviä hankekokonaisuuksia, kuten Tornio–Kolari-radon sähköistäminen, valtatie 4 kehittäminen välillä Hirvas–Rovaniemi–Vikajärvi sekä valtatie 21 parantaminen välillä Maunu–Ailakkalahti.

Kemijärvellä 17.8.2026

Esa Pöyliö
Vt. Tekninen johtaja